

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 423

I brev af 13. september har Helena Artmann Andresen (LA) stillet mig følgende spørgsmål:

9. oktober 2024
Sagsnr.: 24/29743

Alm. del – spørgsmål 423:

Vil ministeren redegøre for, hvordan stordriftsfordele kommer til udtryk for uddannelsesinstitutioner, der er fordelt på flere adresser, hvor hver enkelt skole har relativt få elever? Og vil ministeren redegøre for, hvordan knæktaxameteret kan påvirke institutioner, der f.eks. driver fire uddannelses tilbud med 200-300 elever på hver lokation, men samlet set har mere end 700 elever og derfor rammes af besparelserne, selvom de ikke opnår stordriftsfordele på de enkelte adresser?

Svar:

Regeringen foreslår med finanslovsforslaget for 2025 at indføre et knæk i undervisningstaxametrene til de gymnasiale fuldtidsuddannelser ved 700 årselever, således at taksten for aktivitet over 700 årselever reduceres med 10 procent. Antallet af årselever opgøres i forbindelse med knæktaxameteret pr. uddannelse pr. institution og derfor ikke på afdelingsniveau.

Der henvises til BUU alm. del – spm. 369 og 420 (2023-2024) for en uddybning vedrørende ministeriets anvendelse af institutionsniveauet, modsat afdelingsniveauet, i forbindelse med tiltaget om knæktaxameteret.

Ministeriet har i forbindelse med udformningen af tiltaget fundet faglig inspiration i en omkostningsanalyse fra Struensee og Co. fra 2019. I undersøgelsen er afdelingsniveauet eller de specifikke geografiske lokationer for uddannelserne ikke det primære analyseniveau. Analysen aggregerer som udgangspunkt datakilder til hovedinstitutionsniveauet og grupperer dertil data i en række arketyper under delsektorer.

Analysen viser overordnet, at der generelt er en tendens til faldende marginalomkostninger på tværs af ungdomsuddannelsesområdet, således at blandt andet løn- og øvrige driftsomkostninger pr. årselev falder med antallet af årselever.

Stordriftsfordele kommer i følge analysen til udtryk på flere måder. Analysen peger med udgangspunkt i stx blandt andet på, at institutionernes arbejde med at optimere andelen af undervisningstid og holdstørrelse er forbundet med faldende lønomkostninger til undervisning pr. årselev, og at større institutioner generelt har bedre forudsætninger for dette.

Mere specifikt indikerer analysen, at institutioner, der har en større andel undervisningstid, og aktivt arbejder med styring og optimering af undervisningstiden, hvilket i relativt højere grad gælder for større institutioner, også har lavere lønomkostninger til undervisning per årselev.

Dertil indikerer analysen, at større hold reducerer lønomkostningerne til undervisning per årselever, og at større institutioner generelt har højere gennemsnitlige holdstørrelser og bedre forudsætninger for at tilpasse og optimere holdstørrelse.

Det bemærkes, at spørgsmålet om, hvordan stordriftsfordele kommer til udtryk for uddannelsesinstitutioner, der er fordelt på flere lokationer, primært vil være relevant for hhx og erhvervsuddannelser, da de fleste almenes gymnasier kun har én lokation.

For så vidt angår hvorledes institutioner med flere afdelinger og lokationer præcis rammes af et knæktaxameter på institutionsniveau, er det væsentligt at huske på, at de statslige bevillinger til ungdomsuddannelsesinstitutionerne på Børne- og Undervisningsministeriets område ydes som bloktilskud. Dette betyder blandt andet, at institutionerne som udgangspunkt selv disponerer over deres samlede tilskud, herunder afgør, hvordan et eventuelt tilskudsfald som følge af knæktaksten potentielt rammer enkelte afdelinger.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye